

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 484/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť P. B., Česká republika, zastúpeného advokátom JUDr. R. D., L. s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 1268/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. B. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. júla 2013 doručená sťažnosť P. B., Česká republika (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 1268/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu 25. júla 2013.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že «Sťažovateľ podal dňa 02. 12. 2011 na Exekútorský úrad JUDr. E. N., B. (ďalej aj len „súdny exekútor“) návrh na vykonanie exekúcie proti povinným: v 1. rade: Ing. M. V..., bytom: N., občan SR, v 2. rade: L., s. r. o., sídlo: N... a v 3. rade: "W." T. s. r. o., sídlo: N... Exekučné konania je pred exekútorským úradom vedené pod sp. zn. Ex 808/11 a na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 18Er/1268/2011.

Po doručení upovedomenia o začatí exekúcie podali povinní námietky proti exekúcii a tiež návrh na odklad exekúcie. Pri rozhodovaní o návrhu na odklad exekúcie a o námietkach proti exekúcii sa Okresný súd Nitra dopustil zbytočných prietáhov v konaní a vydal nesprávne rozhodnutie, v dôsledku ktorého mohol súdny exekútor vymáhať pohľadávku sťažovateľa v značnom oneskorení, čo sťažovateľovi spôsobilo škodu. ...

Zásadným pochybením Okresného súdu Nitra bolo, že uznesením 18Er/1268/2011-48 zo dňa 20. 02. 2012 povolil odklad exekúcie, napriek tomu, že neboli na to splnené podmienky. Týmto svojím postupom spôsobil, že súdny exekútor mohol vo veci konať a napr. vydať upovedomenia o začatí exekúcie zriadením exekučného záložného práva na nehnuteľností vo vlastníctve povinného v 1. rade so značným odstupom, v dôsledku čoho boli k nehnuteľnostiam vo vlastníctve povinného v 1. rade zriadené exekučné záložné práva iných veriteľov pred sťažovateľa, a to znemožnilo uspokojenie pohľadávky sťažovateľa. ...

Krajský súd Nitra zrušil uznesenie Okresného súdu o povolení odkladu uznesením sp. zn. 26CoE/70/2012-92 zo dňa 28. 09. 2012, v ktorom odvolací súd prvostupňovému okrem iného vytkol nedostatok dôvodov, arbitrárnosť a odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo na Okresný súd doručené dňa 23. 10. 2012. Okresný súd opäť konal s prietahmi a rozhodnutie Krajského súdu doručil právnomu zástupcovi sťažovateľa až dňa 16. 11. 2012. Po tomto rozhodnutí sťažovateľ podaním zo dňa 26. 11. 2012 opätovne žiadal Okresný súd o promptné pokračovanie v konaní. Okresný súd však v konaní pokračoval až potom ako sťažovateľ podal dňa

20. 02. 2013 predsedovi súdu sťažnosť na postup súdu, ktorá bola na súd doručená dňa 22. 02. 2013. Už najbližší pracovný deň (25. 02. 2013) dokázala vyššia súdna úradníčka vo veci vydať uznesenie, ktorým boli námietky povinných zamietnuté a tiež uznesenie, ktorým bol návrh povinných na odklad exekúcie nepovolený. ...

Obe uznesenia... nadobudli právoplatnosť dňa 26. 03. 2013, právnemu zástupcovi sťažovateľa, ale bola právoplatnosť potvrdená koncom apríla. Právny zástupca sťažovateľa požiadal súd o vyznačenie právoplatnosti oboch uznesení listom zo dňa 29. 04. 2013. Súd však vyznačil právoplatnosť rozhodnutí až na základe opätovnej sťažnosti na postup súdu zo dňa 27. 05. 2013, keď podľa vyjadrenia predsedu súdu bola právoplatnosť vyznačená dňa 29. 05. 2013. Okrem toho súd doručil uznesenie o nepovolení odkladu exekúcie súdnemu exekútorovi až po opakovaných žiadostiach zo strany právneho zástupcu sťažovateľa a súdneho exekútora, a to až dňa 31. 05. 2013. Súdny exekútor mohol vo veci začať konať až potom ako mu boli doručené obe uznesenia... s vyznačenou právoplatnosťou.».

Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti ďalej uviedol:

„V prípade ak by Okresný súd v konaní sp. zn. 18Er/1268/2011 nespôsobil vydaním nesprávneho a nezákonného rozhodnutia zbytočné priesťahy v konaní, tak by súdny exekútor mohol vydať upovedomenie o začatí exekúcie zriadením exekučného záložného práva na nehnuteľností vo vlastníctve povinného v 1. rade, čo by pre sťažovateľa znamenalo lepšiu možnosť na aspoň čiastočné vymoženie svojej pohľadávky.

Ešte dňa 29. 12. 2011 podal sťažovateľ na exekútorský úrad návrh na zriadenie exekučného záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve povinného v 1. rade a súhlas s ich predajom...

Pokiaľ by Okresný súd Nitra nespôsobil zbytočné priesťahy v konaní, tak mohol exekučné záložné právo sťažovateľa zapísané ako prvé v poradí pri nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. 1705 pre okres N., obec N., katastrálne územie D. a LV č. 1178 pre okres P., obec V., katastrálne územie V...

Zbytočnými priesťahmi Okresného súdu vznikla sťažovateľovi škoda, keď nebude môcť byť na úkor 4 iných veriteľov... na svojej pohľadávke uspokojený predajom nehnuteľností vo vlastníctve povinného v 1. rade...

Podaním návrhu na vykonanie exekúcie sa sťažovateľ snažil vymôcť svoju veľmi dôležitú pohľadávku a finančné prostriedky tým získané mohol použiť pre svoje potreby. Minimálne do času právoplatného rozhodnutia o návrhu na odklad exekúcie a o námietkach proti exekúcii bol sťažovateľ v stave právnej neistoty. Konanie pritom nebolo skutkovo, procesne a ani právne zložité. Pri vydaní uznesení sp. zn. 18Er/1268/2011-48 zo dňa 20. 02. 2012 Okresný súd pochybil a spôsobil zásadný prietah v konaní a to napr. popri prietahoch s vyznačovaní právoplatnosti rozhodnutí a doručovaní rozhodnutí sťažovateľovi a súdnemu exekútorovi...

Napriek tomu, že Ústavný súd v minulosti konštatoval, že poskytuje ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov len vtedy, ak bola táto ochrana na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k porušeniu namietaného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo, tak sťažovateľ má za to, že v záujme ochrany práv sťažovateľa je nutné, aby sa Ústavný súd mal zaoberať prietahmi v konaní sp. zn. 18Er/1268/2011 pred Okresným súdom Nitra.

Účinnosťou zákona č. 412/2012 Z. z., t. j. od 01. 01. 2013, došlo k zmene zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, pričom došlo k zmene podmienok posudzovania práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom...

Z dôvodovej správy k zákonu č. 412/2012 Z. z. vyplýva, že všeobecný súd môže pristúpiť k priznávaniu náhrady až v prípade, ak o existencii prietahov bolo rozhodnuté Ústavným súdom SR...

V prípade ak by sa Ústavný súd SR nezaoberal prietahmi v konaní a porušením práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru..., tak by sťažovateľ stratil možnosť uplatňovať náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. “

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Okresný súd Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 18Er/1268/2011 porušil právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR

a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresný súd Nitra je povinný zaplatiť sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Nitra je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 275,94 EUR na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd poukazuje na nesprávne označenie sťažovateľa v záhlaví sťažnosti, kde je sťažovateľ označený ako „P. P“. Vychádzajúc z pripojených listinných dôkazov (uznesení okresného súdu), ako aj zo splnomocnenia na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd považoval označenie priezviska sťažovateľa „P.“ za zrejmu nesprávnosť a ustálil meno sťažovateľa tak, ako je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom

predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že okresný súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Er 1268/2011, v ktorom rozhodoval o návrhu povinných na odklad exekúcie a o námietkach proti exekúcii, porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Zo spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 18 Er 1268/2011, ktorý si ústavný súd pre potreby predbežného prerokovania sťažnosti vyžiadal, vyplýva, že o návrhu povinných na odklad exekúcie okresný súd opätovne (po zrušení jeho prvého rozhodnutia odvolacím súdom) rozhodol 25. februára 2013 uznesením č. k. 18 Er 1268/2011-106 tak, že odklad exekúcie nepovoľuje. Predmetné uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 26. marca 2013. Obdobne okresný súd rozhodol aj o zamietnutí námietok povinných proti exekúcii, a to uznesením č. k. 18 Er 1268/2011-108 z 25. februára 2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť 26. marca 2013.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť (pozri napr. I. ÚS 120/02, I. ÚS 124/04). Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa

čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty na včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03).

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začala v okolnostiach danej veci plynúť dňom, keď sa sťažovateľ „dozvedel“ o zbytočných priet'ahoch, teda o „inom zásahu“ okresného súdu, ktorého označil za účastníka tohto konania. Rozhodnutia, ktorými okresný súd rozhodol o odklade exekúcie a o námietkach proti exekúcii, nadobudli právoplatnosť 26. marca 2013. Vzhľadom na to, že predmetná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 29. júla 2013 (resp. podaná na poštovú prepravu 25. júla 2013), teda už po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd sa už nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok uvedených v sťažnosti. Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť posúdiť ako návrh podaný oneskorene.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

V okolnostiach prípadu sťažovateľa ústavný súd pripomína aj zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“ (zákony sú písané pre tých, ktorí sa starajú o svoje práva), ktorá zdôrazňuje aj vlastné pričinenie na ochranu svojich práv, vyžadujúc, aby aj sťažovateľ sledoval svoje subjektívne práva a robil také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu. Táto zásada teda predpokladá, že sťažovateľ musí využiť prostriedky, ktoré mu poskytuje zákon, a následne vykonať prípadné potrebné opatrenia, aby nedošlo k porušeniu jeho práv. Uvedené platí aj vo vzťahu k možnosti sťažovateľa uplatňovať náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V dôsledku odmietnutia sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2013